

Nätverksneutralitet i historiskt perspektiv. Den institutionella utformningen av svenska infrasystem

Arne Kaijser

Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria, KTH

Vad kännetecknar infrasystem?

- Infrasystem
 - är allmänt tillgängliga och
 - ger väsentliga och långsiktiga förutsättningar för många typer av aktiviteter.
 - De är ”public utilities”

Infrasystem är ”socio-tekniska” system

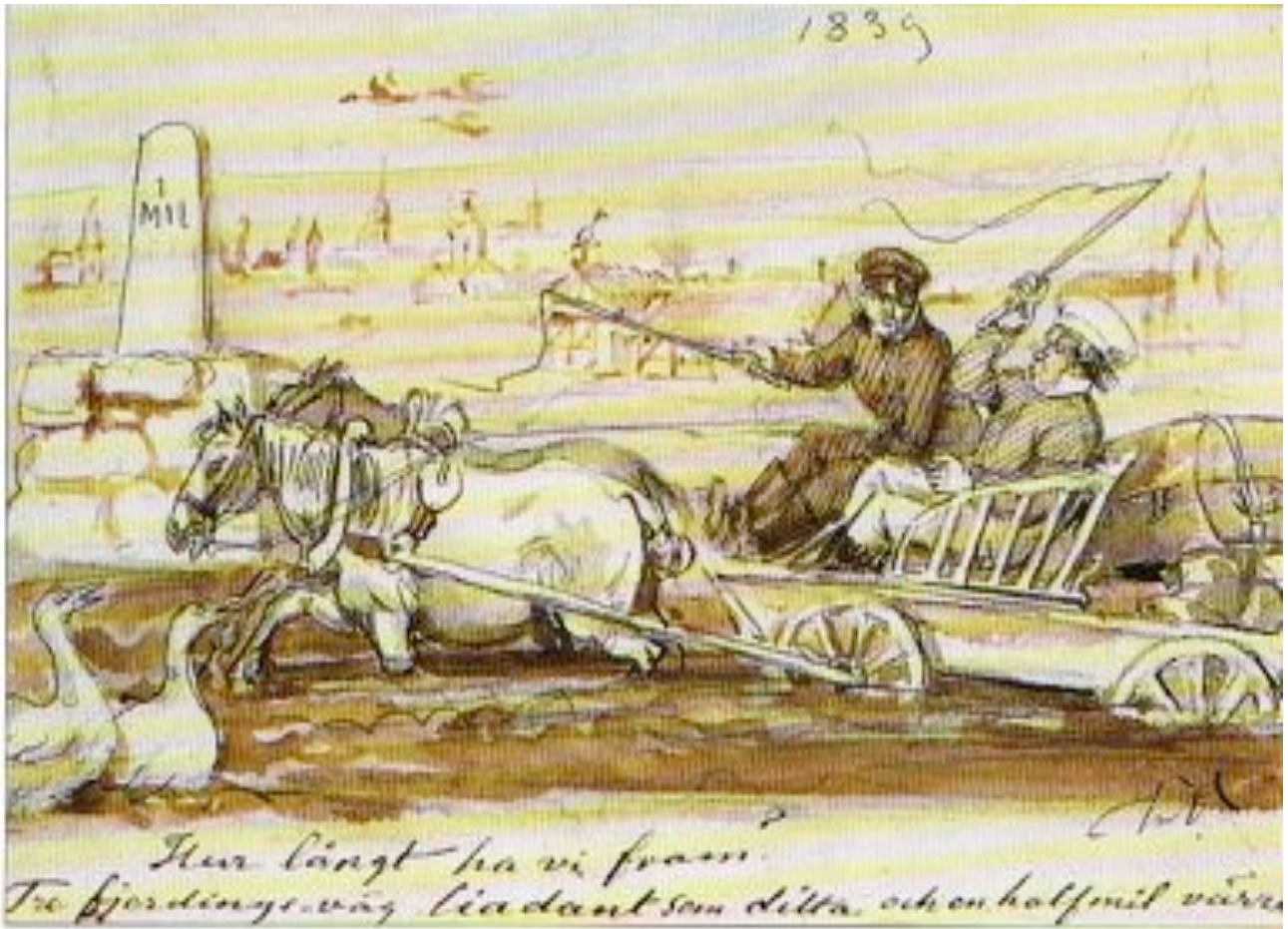
- De består av
 - Tekniska komponenter
 - Människor och organisationer
 - Institutionella ramar

Infrasystem har olika institutionella egenskaper

- Lagar och regelverk
- Ägarintresse
- Organisationsstruktur

Det finns stora skillnader mellan länder!

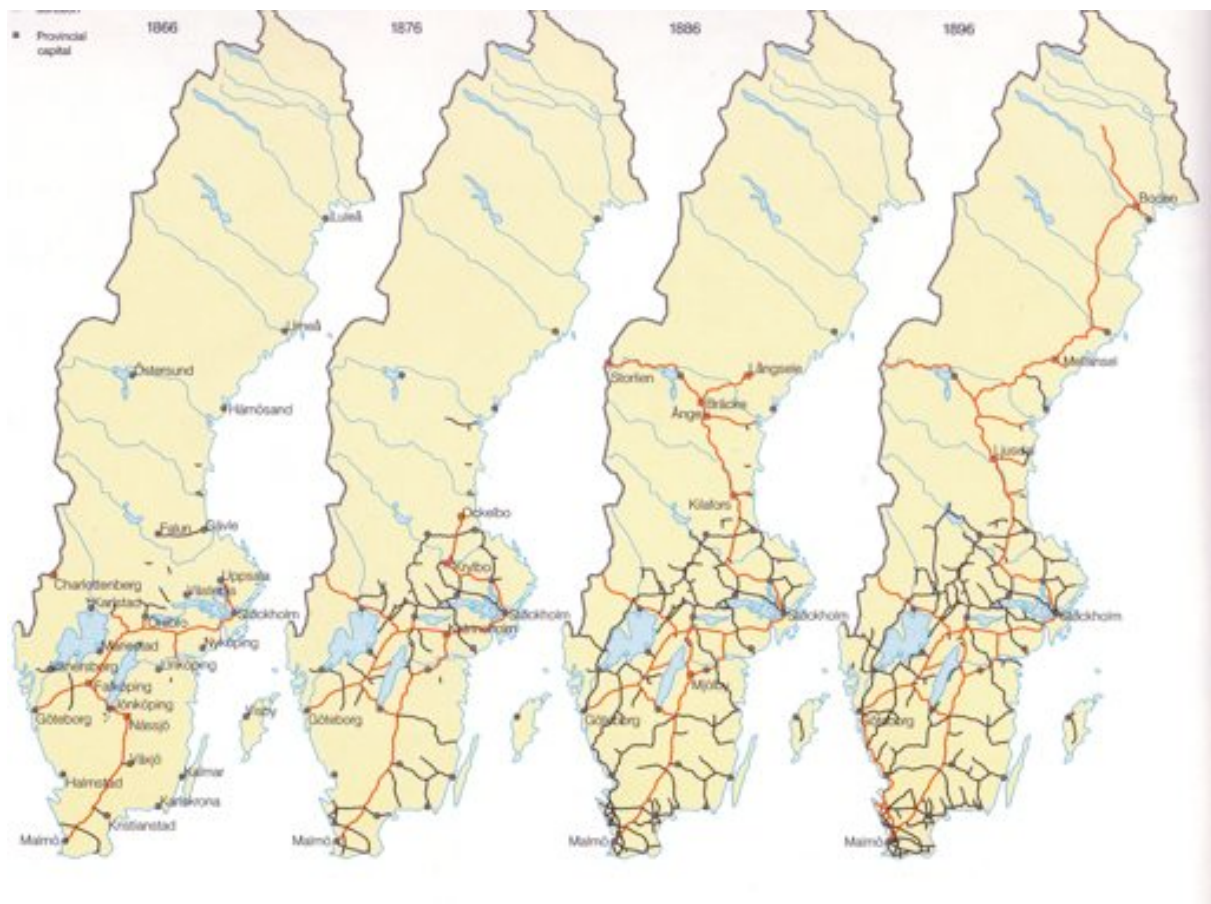
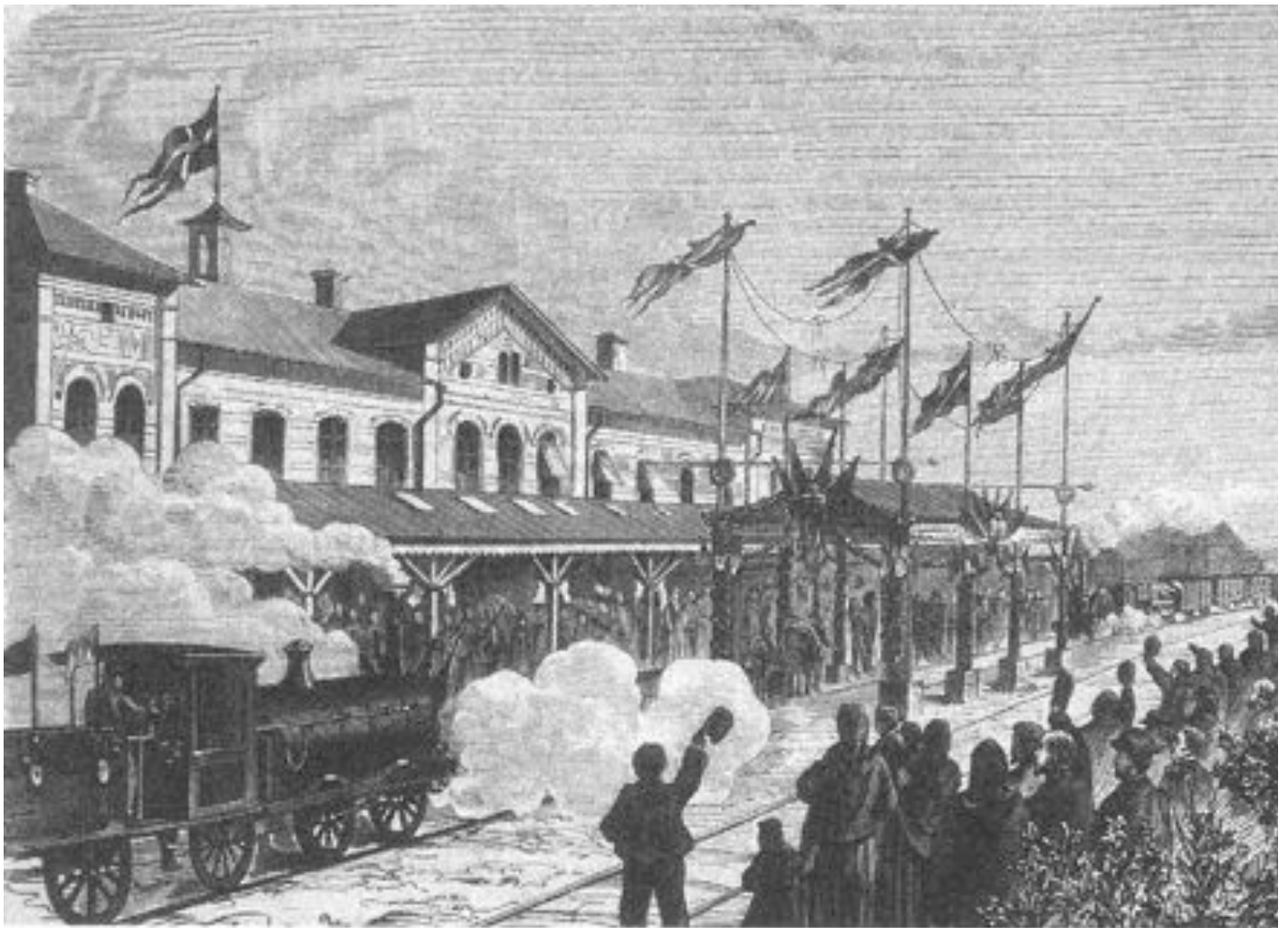
Det finns en ”svensk modell”!

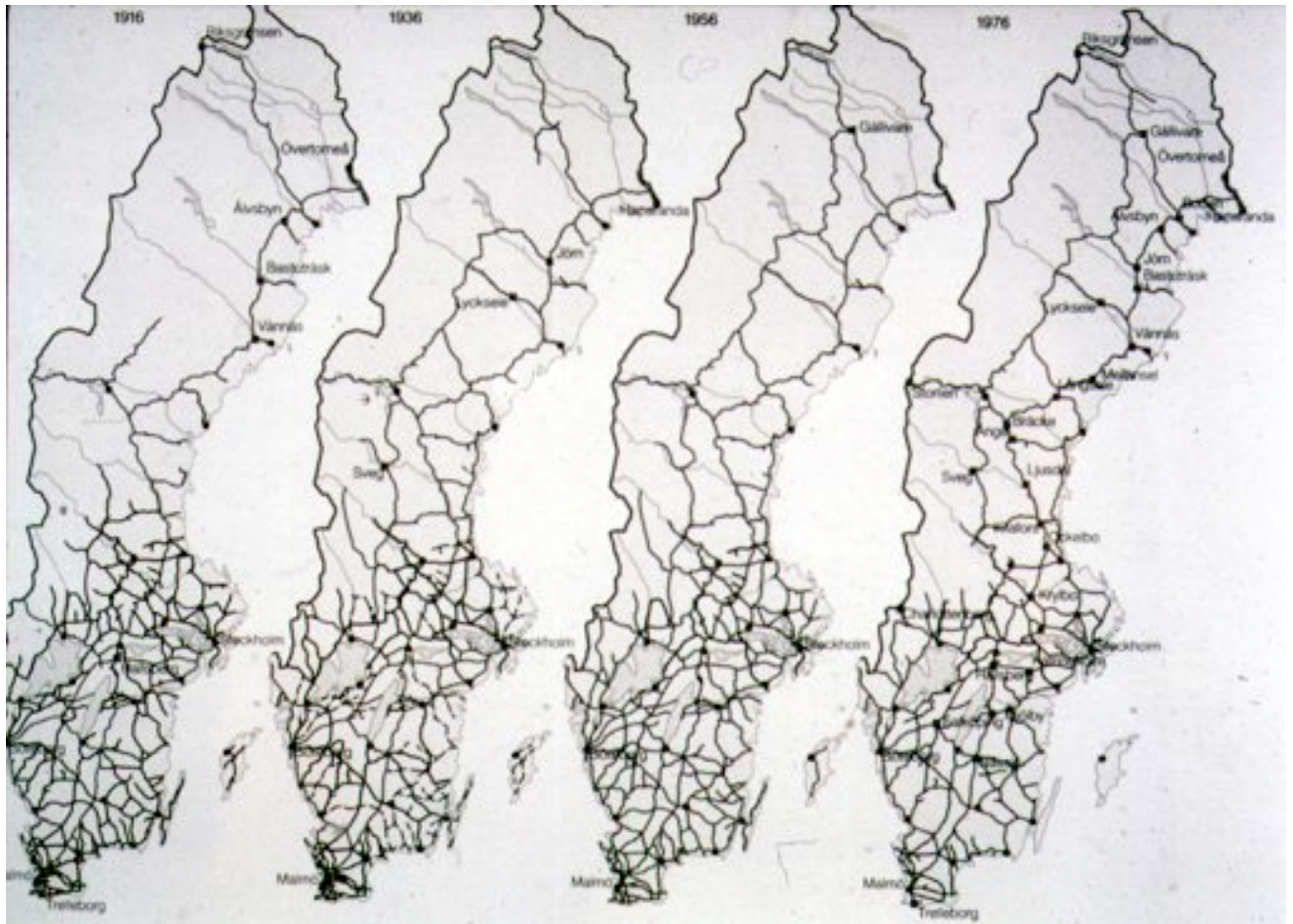

Gästgivareskjuts på lerig väg i Skåne. Med milstolparnas hjälp kunde reshastighet och skjutstaxa beräk-

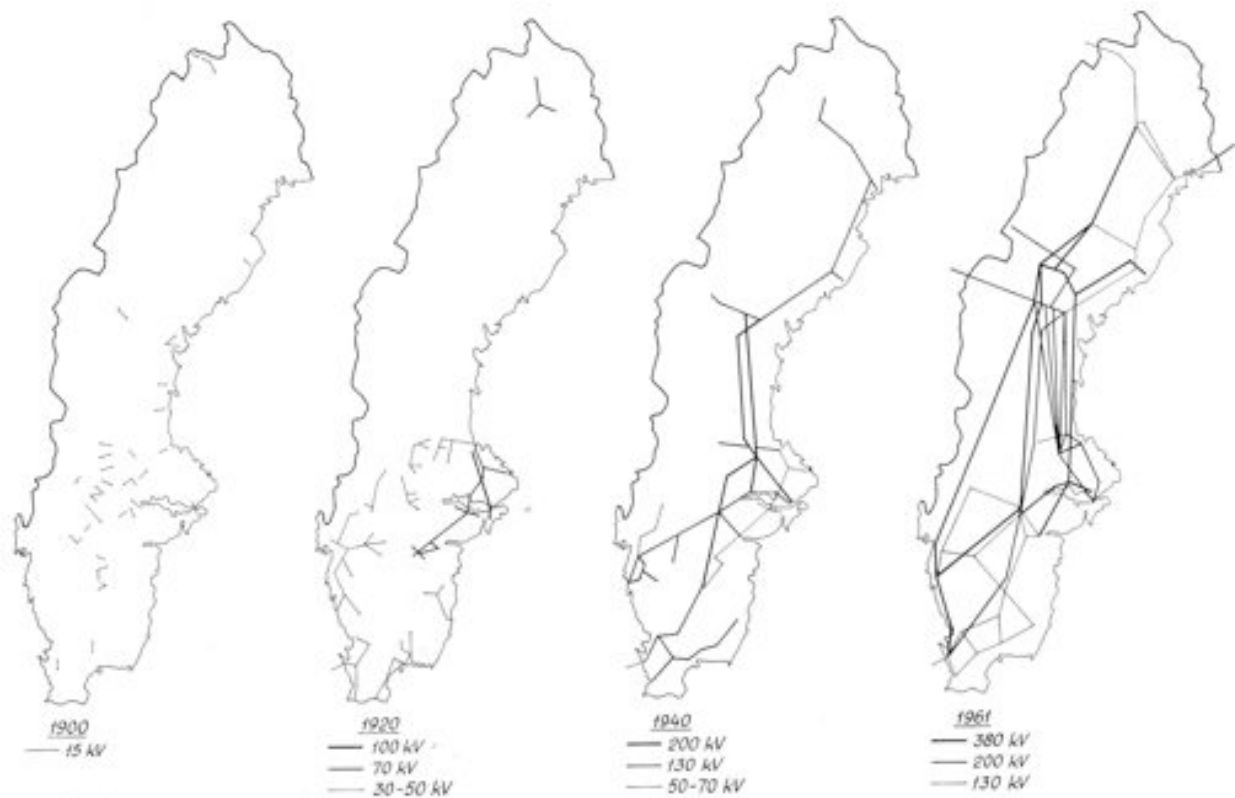

Stora krafter och rika tillgångar ligga slumrande i landets sköte, men de långa avstånden och de bristande kommunikationsanstalterna utgöra ofta ett oöverstigligt hinder för deras tillgodogörande. Jag tror därför, att när man vill räcka en hjälpsam hand åt våra näringar och utveckla våra hjälpkällor, så är det åt detta håll, som man företrädesvis bör rikta sin uppmärksamhet, och att av detta skäl staten icke kan på något verksammare, lämpligare, rättvisare och mera storartat sätt befordra landets förkovran i nästan alla riktningar, än genom ett kraftfullt uppträdande för att åstadkomma järnvägar.

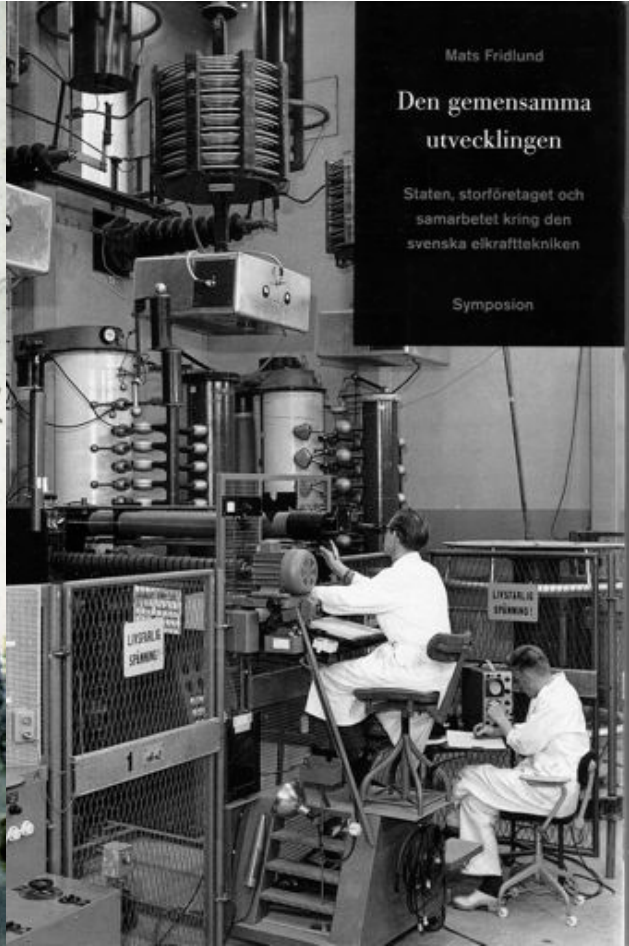
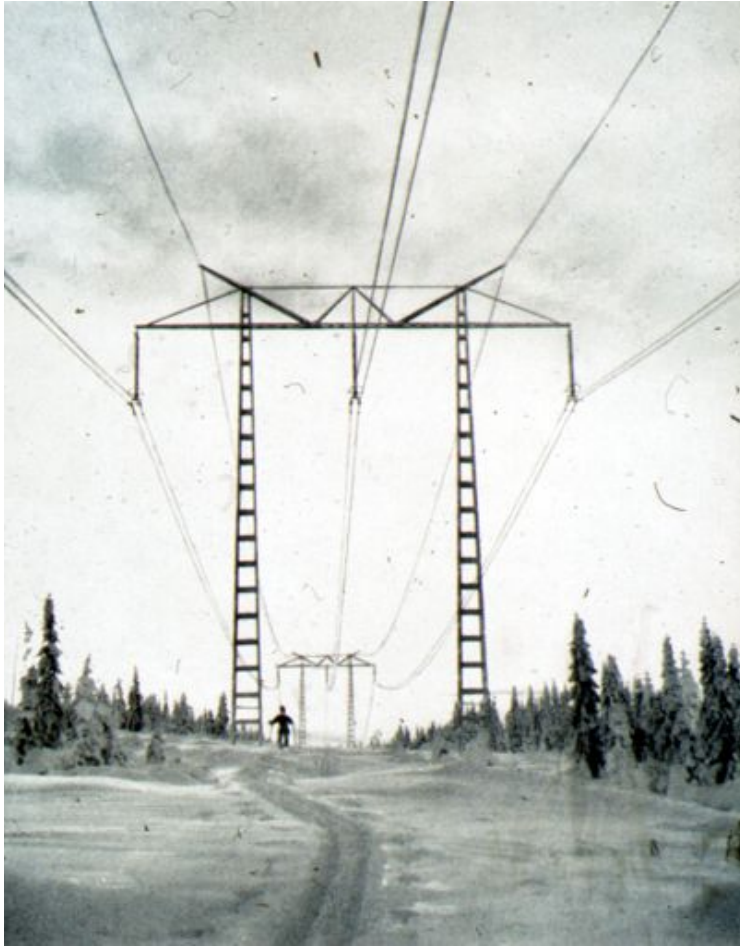

Kommunikationsminister Torsten Nilsson i riksdagen 1946:

- ”Likaväl som jag betraktar andra kommunikationer på det sättet, måste jag säga att transiteringen av kraft, som berör varje människa i detta land, är en hela svenska folkets angelägenhet /.../ och att det därför ligger närmast till hands att det skall ägas av det svenska folket i dess helhet”

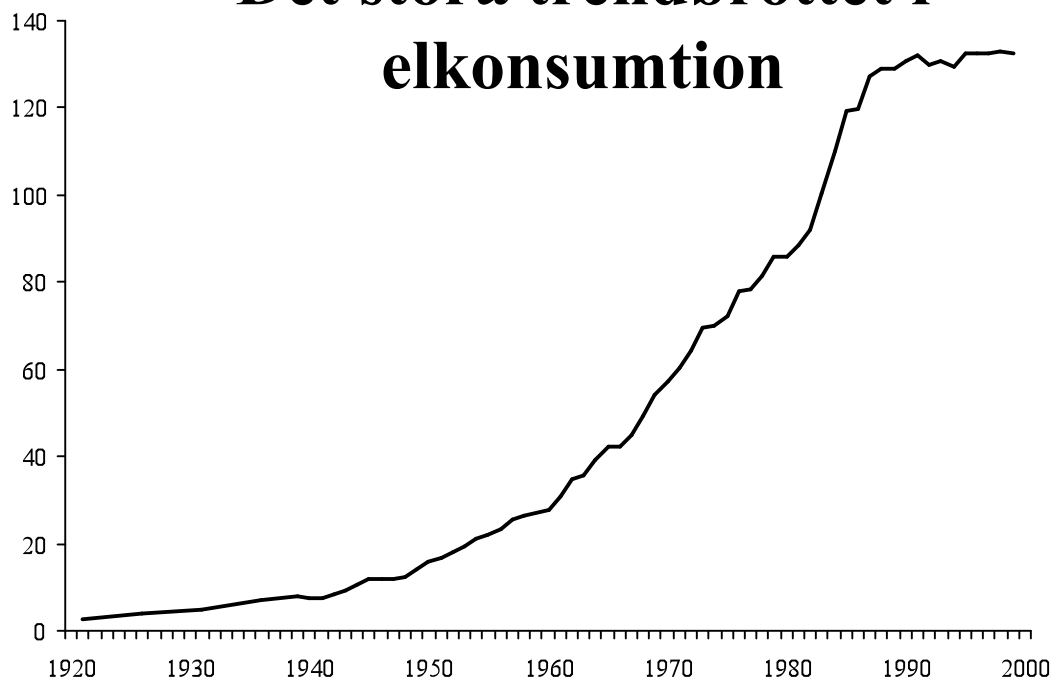
Mats Fridlund

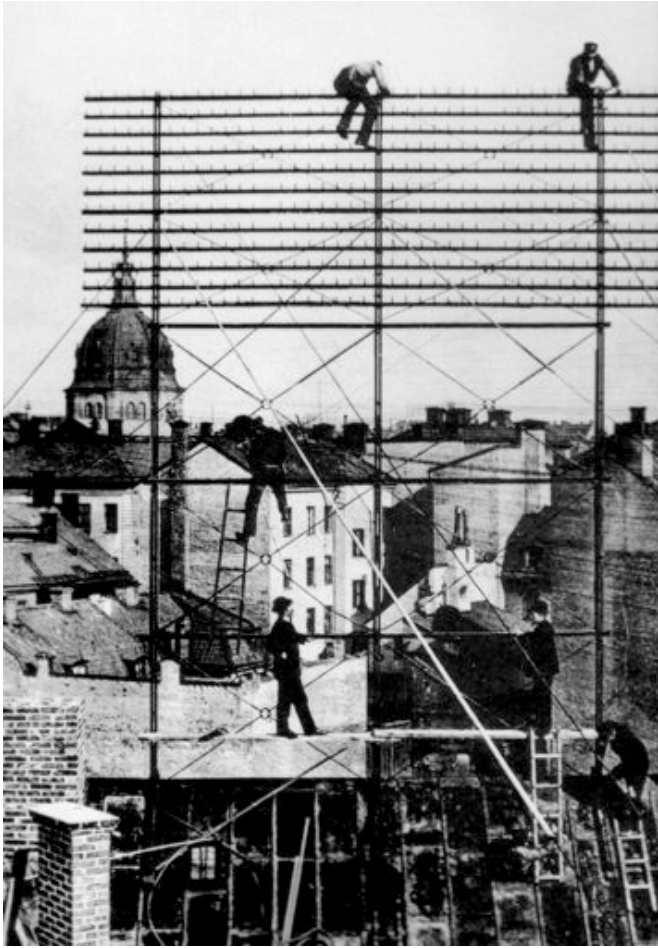
Den gemensamma utvecklingen

Staten, storföretaget och
samarbetet kring den
svenska elkrafttekniken

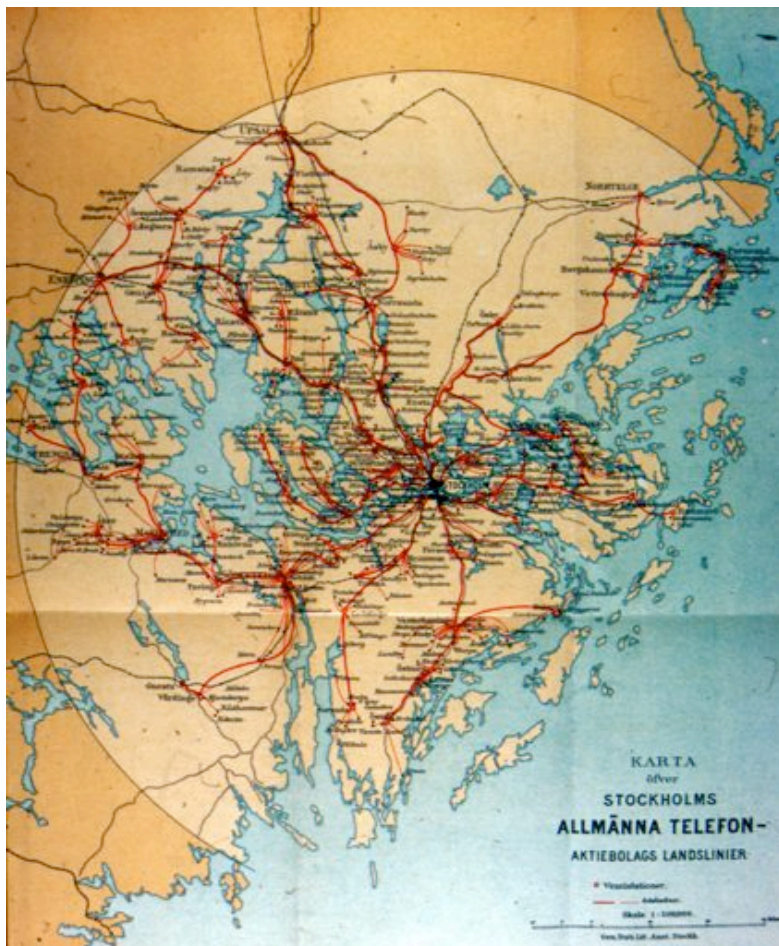
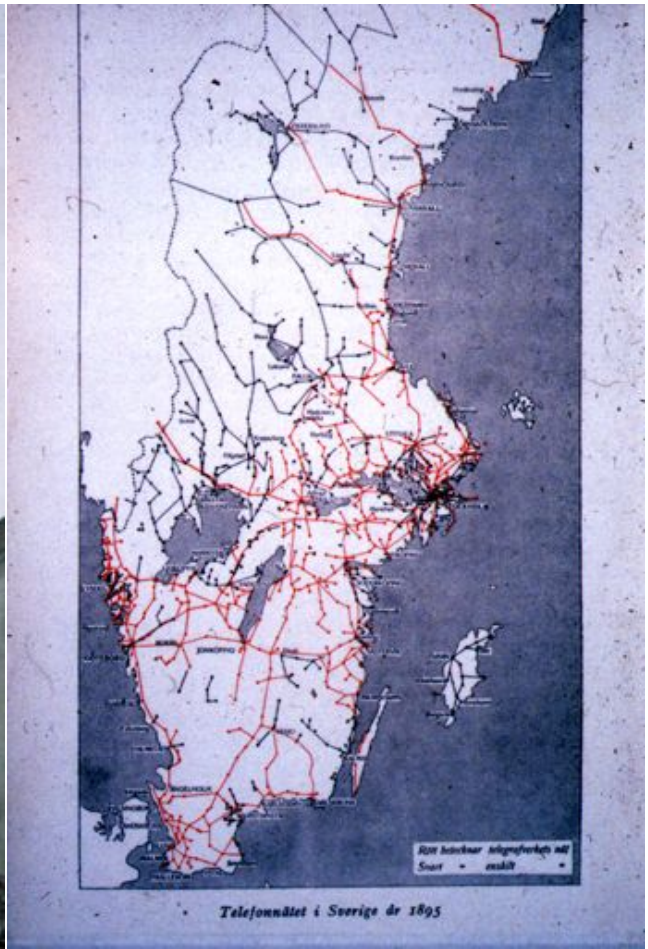
Symposium

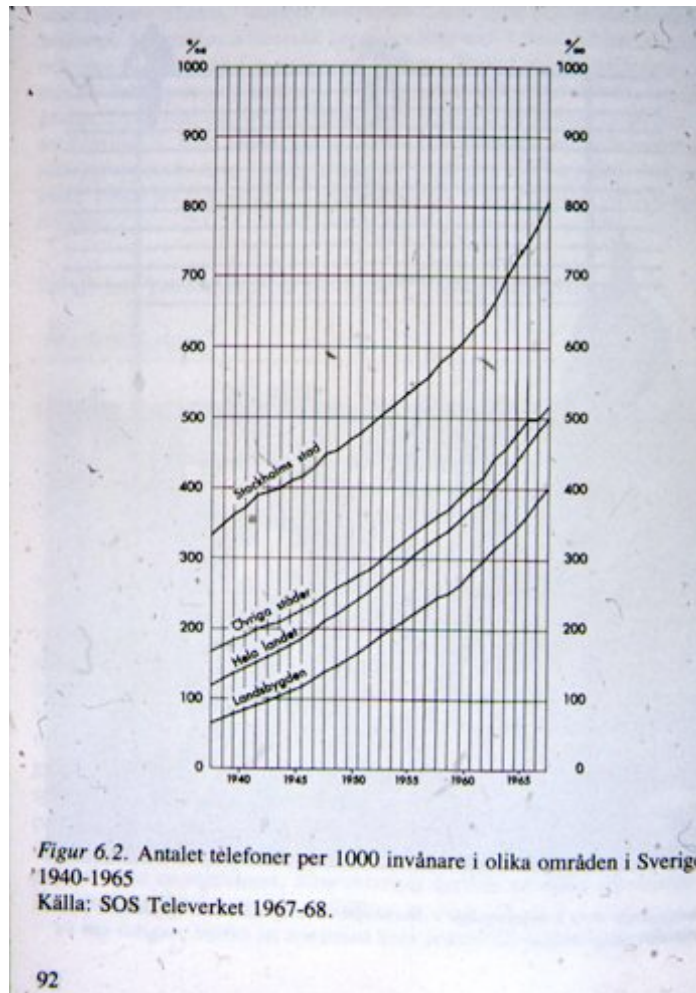
Det stora trendbrottet i elkonsumtion

Hufvudstationens apparatsal.

Den svenska modellens huvuddrag:

- Staten som systemfrämjare, 1600-1850
- Staten som systembyggare, 1850-1910
- Staten som systemutvecklare, 1910-1980
- Staten som systemövervakare, 1980-

Har den svenska modellen varit framgångsrik?